

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

poprzedni nr K: 558

5. 12. 2002

WZ

Sadowska Irena

85-035 Bydgoszcz
córka Stanisława
z d. Radockiewicza;
siostra Haliny
ps. "Ola"

Bydgoszcz
WSK Jonin "AK"
Lipska Irena
zam. Sadowska
ps. "Irys"
K: 777/1929 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Lipska Yrena .....

J. K: 447/1929 Pom .....

Toruni-Budgosis WSK-AK .....

- I./1. Relacja k. 3 s. 1-3
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora
- II. Materiały uzupełniające relację
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945
- III./5. Inne ...
- IV. Korespondencja
- 1) bieżąca ..... k. 1 s. 1
- .....
- .....
- V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 4
- VI. Fotografie dwa albumy i koperta
Marii Lipskiej

Pamięć Lipnie z Bydgoszczą

- zajęcia Piłkarskie w zespole Kresnowskiej } abn
- relacje } odstęp
- } odbr. 74.

H

1/1. Delaja Lipskiej Gminy sam. Sadowskiej:

1. "Delaja mieszkanli ludu oporu" z
4.10.1978 - odpis ze zbiorów Gminy Komsionskiej,
mpis, kop. k. 1 s. 1

2. Wzupēnienie melaji Gminy Lipskiej
w/w (Wanda Ostaszewska, Gajowa Janina
Zofia Bielewska(?); inf. uzyskane
od Haliny Lipskiej sam. Koziołowej
25.09.1986, mpis. k. 1 s. 2

3. "Delaja stonka konspiracji"
Sadowskiej Gminy z d. Lipskiej,
mpis. k. 1 s. 3

Bydgoszcz, dnia 4 października 1978 roku

A

Relacja H. R. K. M. i. n. i. e. s. k. i. R. u. c. h. u. O. p. o. r. u.

Irena Lipska p. matki Sadowska pseudonim "Irys"
córka Bolesława i Marii z domu Radoszevskiej
urodzona dnia 20 maja 1922 r. w Działdowie
adres: Bydgoszcz

Przed wojną

ukończyła Gimnazjum Humanistyczne /mała matura/ w Torwie w 1939 r.

W lipcu 1939 matka przeniosła się do Bydgoszczy z dziećmi. Ojciec był już w Warszawie przeniesiony służbowo. Był wówczas kapitanem WP. Wakacje spędziła wraz z siostrą w Sulejowie pod Warszawą a wróciłyśmy do Bydgoszczy w 1940 r.

Okres okupacji

Celem uniknięcia wywiezienia na roboty do Niemiec, ukrywałam się w majątku Płewki pow. Radziejów, gdzie pracowałam jako siła fizyczna. Był to majątek Sadowskich /podali się za ukraińców/, potem w Piastkowie do 1943 r. Po powrocie do domu dokąd wreszcie, umęczona, zdecydowałam się przyjechać, zostałam wciągnięta w wir pracy konspiracyjnej. Zostałam zaprzysiężona. Zostałam zaprzysiężona przez Halinę Krzeszowską "Zofię" K-tę Okręgu WSK Pomorze. W naszym domu był punkt kontaktowy "Zofii". Zostałam łączniczką między Bydgoszczą a Toruniem.

Pamiętam, że jeździłam raz pod Włocławek na spotkanie z łącznikiem.

Wiem, że do organizacji podziemnej należały: Irena Ciarniak, Maria H. Zuzanna Biało, Lucja Owczarzakowa, Aleksandra Sokółowska, Gajowa z Torunia, Zofia Bielewiczówna, Zofia Stankiewiczowa, Sylwan Stankiewicz i syn Leszek, Wanda Ostaszewska, Józef Grasz "Stanisław", Bronisław Orliński.

Z uwagi na specyficzną działalność komórki WSK K-dy Okręgu, którą moja matka prowadziła, nie utrzymywałyśmy śladnych szerokich kontaktów a konieczność dyskrecji konspiracyjnej odgradzała mnie od wszelkich informacji.-

/Irena Sadowska/

W czasie pobytu w Pławkach uczyłam dzieci /5-ro/ ^{iryska} polskiego w zakresie pierwszych klas szkoły powszechnej a w Bydgoszczy treje.-

/Irena Sadowska/

Relację spisałam.
Stwierdzam autentyczność podpisu

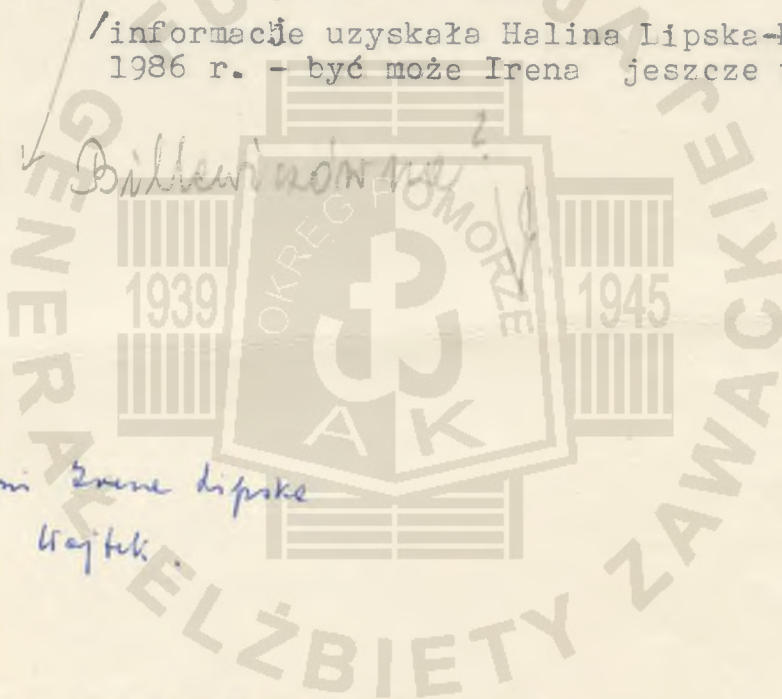
/I. Mąnsiorska/

Uzupełnienie relacji Ireny Lipskiej, zam. Sadowskiej, przekazanej Irenie Monsiorskiej /odpis w zbiorach Elżbiety Zawackiej/.

1. W czasie pracy w majątku Płowki pod Radziejowem Irena była łączniczką matki, poruszała się jedynie w najbliższej okolicy. Była też wtajemniczona i wciągnięta w opiekę nad ukrywającym się wojskowym kapelanem. Po zakończeniu działań wojennych jeździła jako kurierka do Torunia, ...

2. Wymieniona w relacji Gajowa ma na imię Janina, w czasie wojny mieszkała przy ul. Klonowicza, obecnie nadal mieszka w Toruniu, opiekuje się Wandą Ostaszewską, od której można uzyskać obecny adres. Zofia Bielewiczówna, pseudonim Lucja, była szkolną koleżanką Ireny w Tczewie, a potem współwięźniarką. Obecnie jest zamężna, chyba mieszka w Toruniu. O adres dowie się Irena w czasie projektowanego zjazdu koleżeńkiego w Tczewie.

/informacje uzyskała Halina Lipska-Koziołowa dn. 25. IX 1986 r. - być może Irena jeszcze uzupełni je osobiście/

Wypełni Irene Lipska
Krajtek

zapytał o imię PAX Toruń, kółko KOP

Relacja członka konspiracji

Sadowska Irena z domu Lipska , adres : 85-035 Bydgoszcz
Ur. ~~w Toruniu~~ 20 października 1922 r. w *Krzyżdowie* .....

Imiona rodziców ~~F~~ Bolesław, Maria z d. Radoszewska

Ojciec był oficerem zawodowym, emerytowany w randze kapitana
prowadził szkolenie przeciwlotnicze i przeciwgazowe ~~EW~~ w Tczewie,
matka pochodziła z ~~rodziny~~ *Kajant* ~~rodziny~~, uczestniczyła w pracach
Rodziny Wojskowej.

Do 1936. r. byłam uczennicą państwowego Gimnazjum i Liceum
im Królowej Jadwigi w Toruniu. Od 1937... do 39. uczęszczałam
do *Liceum żeńskiego w Toruniu gdzie zdałam maturę* .....

A po wojnie w 1945 dostałam pracę w Rydzynie
We wrześniu 1939. wróciłam z wakacji do ~~rodziny~~ *dziadków Radoszewskich*
i chroniłam się przed wywiezieniem na roboty do Niemiec w sąsied-
nim majątku Płowki k. Radziejowa, pow. Aleksandrów Kujawski.
Z polecenia matki działającej w WSK pełniłam od .....
funkcję *kurierki* łączniczki/w razie potrzeby, a w 1943 r. zostałam zaprzy-
jężona przez *Halinę Kzreszowską ps. Zofia* ~~ps. IRYS~~ *ps. IRYS*
działającą jako kurierka na terenie .....

Matka moja Maria, Ps. MARIA , od wielu lat zaprzyjaźniona
z Haliną Kzreszowską ps. Zofia , w czasie okupacji Komendantką
Okręgową WSK RUCH Toruń , była jej ścisłą współpracowniczką, prowa-
dziła punkt kontaktowy w swoim mieszkaniu dla Komendy Okręgu WSK-AL
w Bydgoszczy, przy ul. Hetmańskiej 31 m 1., , załatwiała kwatery,
prowadziła korespondencję. Ojciec ^{Bolesław} początkowo ukrywał się w okolicz-
nych lasach, w 1940. r. został wywieziony do kamieniołomów w Niem-
czech, powrócił ze strefy amerykańskiej w 1946 r. i osiedlił się
we Wrocławiu , dokąd również wyjechała matka. Siostra Halina ps. Ola
była również łączniczką WSK.

Po zakończeniu działań wojennych wraz z matką i siostrą na-
dal uczestniczyłam w pracy konspiracyjnej. W grudniu 1945r. ~~ps. jecha~~
na polecenie Pietkiewicza , który już wiedział o torunskiej wyspy
łam jako kurierka do Torunia i tam zostałam aresztowana ~~...~~
W śledztwie nie przyznałam się do niczego i zostałam zwolniona po
5. miesiącu aresztowania .....

Relacja Ireny Lipskiej zam. Sadowskiej

IV. / 1. Korespondencja bieżąca:

1. Listo Fundacji do Ireny Sadowskiej z dr. Lipskiej z 20.01.2003 - prośba o udzielenie i uzupełnienie dokumentów, skropek. omg.

sk. 1 s. 1

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-00-

Toruń 20.01.2003 r.

*- prosba o zdjecie
i uzupeł. danych
C. dk. 155/2003 - 410/03*

Pani

Irena Sadowska

85-035 Bydgoszcz

Szanowna Pani !

W związku z tym, że staramy się uzupełniać dokumenty znajdujące się w naszym Archiwum, bardzo Panią proszę o przesłanie swojego zdjęcia oraz chociaż kserokopii dokumentów legitymacji odznaczeń i wyróżnień, które Pani posiada. Będę bardzo zobowiązana za spełnienie mojej prośby.

Łączę serdeczne pozdrowienia i życzenia zdrowia.

Z poważaniem

Elżbieta Skerska
Elżbieta Skerska
dokumentalistka

T:K: 777 / 1929 Tomi

Bydgoszcz

Lipsha Irene
v. Party informacyjna
k. 4

Tarni
Bojdy

Lipska Gromada ^{„Gromada”} z siedzibą w Sadach
córka Małgorzata sekretariską Krasnowską
Gromada była Gromadą w latach
Halina w domu była Gromadą w latach
ale w innych latach
Gromada „Gromada” niedługo z matką
nie wstąpiła w Tarni

Wpisana - Szubowska ²⁴ ⁴ 1945

Bydgoszcz
2

Adres: Bydgoszcz ul. Hetmańska 31 m. 1

Przebieg: Chryz. Paweł

Funkcja: kucharz

Zakupił oświadczenie 11 XI 66.

Lipska kłosa   po mężu Sacławski   Bydgoszcz 3
po żony

córka Lipskiej Marii i Bolesława

była w Olsztynie
w rodzinie Traubnerów i Tronickich

w 1945 w   wg inf. w Olsztynie była z matką
w celu w więzieniu UB

K 406

Lipska Irena

ZESKANOWANE

